

MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

Warszawa, 29 czerwca 2015 r.

DKZU-WEK.054.6.2015.EM

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 1. 07. 15.
nr 4063 podpis *[Signature]*

Szanowny Panie Marszałku,

Odpowiadając na oświadczenie¹ złożone przez senatora Andrzeja Szewińskiego w sprawie wprowadzenia zmian mających na celu zwiększenie wymiaru czasu przeznaczanego na kształcenie zawodowe, uprzejmie przedkładam następujące wyjaśnienia.

Zapoczątkowana we wrześniu 2012 r. reforma kształcenia zawodowego i ustawicznego położyła nacisk na wzmocnienie praktycznego aspektu kształcenia zawodowego, w szczególności realizowanego w rzeczywistych warunkach pracy właściwych dla nauczanego zawodu. Zmiany dotyczące szkolnictwa zawodowego dotyczyły m.in. wskazania w szkołach zawodowych minimalnego godzinowego wymiaru kształcenia praktycznego². W stosunku do wcześniej obowiązujących ramowych planów nauczania, w zasadniczej szkole zawodowej nadal na kształcenie praktyczne należy przeznaczyć co najmniej 60% godzin przewidzianych na kształcenie zawodowe (nie mniej niż 970 godzin), natomiast w technikum określono minimalną liczbę godzin przeznaczonych na kształcenie zawodowe, w tym na kształcenie praktyczne – minimum 735 godzin, co stanowi co najmniej 50% godzin przewidzianych na

¹ Złożone podczas 75. Posiedzenia Senatu RP w dniu 21 maja 2015 r. (nr BPS/043-75-3260/15)

² Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz.U. z 2012 r. poz. 204, z późn. zm.)

kształcenie zawodowe. W podstawie programowej kształcenia w zawodach³ wskazano, iż kształcenie praktyczne może odbywać się m.in. w podmiotach stanowiących potencjalne miejsce zatrudnienia absolwentów szkół kształcących w danym zawodzie (tj. u pracodawców). Dla zawodów nauczanych na poziomie technika określono także tygodniowy i godzinowy wymiar praktyk zawodowych – w zależności od zawodu wynosi on od 160 godzin (4 tygodnie) do 480 godzin (12 tygodni). Na szkołę nałożono przy tym obowiązek organizowania tych praktyk w podmiocie zapewniającym rzeczywiste warunki pracy właściwe dla nauczanego zawodu. Wymiar praktyk zawodowych nie wchodzi przy tym w zakres wymiaru kształcenia zawodowego określonego w ramowym planie nauczania, jeżeli trwa ona nie dłużej, niż 4 tygodnie.

Priorytetem dla Ministra Edukacji Narodowej jest silniejsze powiązanie szkolnictwa zawodowego z rynkiem pracy, dlatego też bieżący rok szkolny został ogłoszony Rokiem Szkoły Zawodowców. Wysokiej jakości kształcenie zawodowe odpowiadające potrzebom rynku pracy przyświeca działaniom podejmowanym w tym roku szkolnym oraz planowanym do podjęcia w kolejnych latach przypadających na okres realizacji projektów współfinansowanych ze środków europejskich w perspektywie 2014-2020.

Konkretne działania usprawniające i dostosowujące szkolnictwo zawodowe do potrzeb rynku pracy zostały podjęte już w bieżącym roku szkolnym. Najważniejsze z nich dotyczą rozwoju współpracy szkolnictwa zawodowego z pracodawcami. Jedną z form tej współpracy powinno być organizowanie zajęć praktycznych dla uczniów u pracodawców, aby nauka zawodu przebiegała w rzeczywistych warunkach pracy, w kontakcie z nowoczesną technologią.

W roku szkolnym 2014/2015 organizowane są przez MEN konferencje regionalne dla pracodawców, których celem jest upowszechnienie informacji o wdrażanych zmianach w kształceniu zawodowym oraz o możliwościach włączenia się pracodawców w to kształcenie na różnych jego etapach. Podczas konferencji pracodawcy są informowani o realnych możliwościach wpływu na kształcenie zawodowe, jakie zyskali dzięki rozpoczętym 1 września 2012 r. zmianom oraz o możliwościach uzyskania wsparcia ze środków europejskich na ten cel w ramach nowej perspektywy finansowej na lata 2014-2020, prezentowane są przykłady „dobrych praktyk” współpracy szkół z pracodawcami, również w zakresie organizacji kształcenia praktycznego w rzeczywistych warunkach pracy.

³ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. poz. 184, z późn. zm.)

Innym działaniem sprzyjającym rozwojowi współpracy z pracodawcami było podpisanie w dniu 23 stycznia 2015 r. porozumienia czterech ministrów (Ministra Gospodarki, Ministra Edukacji Narodowej, Ministra Pracy i Polityki Społecznej oraz Ministra Skarbu Państwa), na rzecz wzmocnienia i usprawnienia działań sprzyjających szkolnictwu zawodowemu. Współpraca międzyresortowa w ramach Porozumienia ma na celu zapewnienie spójnych, wzajemnie uzupełniających się działań na szczeblu krajowym wspierających rozwój kształcenia zawodowego dostosowanego do potrzeb pracodawców, lokalnych rynków pracy oraz nowoczesnej i innowacyjnej gospodarki, jak również upowszechnianie i rozwój współpracy szkół zawodowych z pracodawcami na poziomie regionalnym i lokalnym, w tym zwiększenie zaangażowania pracodawców w organizację kształcenia praktycznego dla uczniów szkół zawodowych. Powyższa inicjatywa jest wzmocnieniem działań służących podniesieniu jakości, efektywności, a co za tym idzie atrakcyjności szkolnictwa zawodowego, zapoczątkowanych we wrześniu 2012 r.

Jednocześnie w dniu 20 stycznia br. Pani Joanna Kluzik-Rostkowska Minister Edukacji Narodowej powołała Zespół opiniodawczo-doradczy do spraw kształcenia zawodowego. W jego skład wchodzi przedstawiciele ministrów właściwych dla zawodów ujętych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego, przedstawiciele reprezentatywnych organizacji pracodawców oraz największych oświatowych związków zawodowych. Do zadań Zespołu należy opiniowanie lub proponowanie działań na rzecz aktywizowania pracodawców do włączenia się w proces kształcenia zawodowego, działań służących upowszechnianiu dobrych praktyk z zakresu kształcenia zawodowego, w szczególności dobrych praktyk współpracy szkół z pracodawcami, rozwiązań mających ułatwić i zintensyfikować współpracę pomiędzy pracodawcami i szkołami zawodowymi oraz działań na rzecz rozwoju kształcenia zawodowego dostosowanego do potrzeb pracodawców, lokalnych rynków pracy oraz nowoczesnej i innowacyjnej gospodarki.

Ministerstwo Edukacji Narodowej we współpracy z członkami Zespołu wypracowało propozycję określenia warunków organizowania zajęć praktycznych u pracodawców w ramach dualnego systemu kształcenia w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej w sprawie praktycznej nauki zawodu⁴, co pozwoli na zwiększenie możliwości dostępu uczniów do praktycznej nauki zawodu w rzeczywistych warunkach pracy. Projekt rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie praktycznej nauki

⁴ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu (Dz.U. Nr 244 poz. 1626)

zawodu został skierowany do uzgodnień międzyresortowych oraz konsultacji społecznych.

W celu ułatwienia nawiązywania współpracy między szkołami zawodowymi i pracodawcami na stronie internetowej Ministerstwa Edukacji Narodowej została umieszczona Mapa szkół prowadzących kształcenie zawodowe, uwzględniająca zawody, w których te szkoły kształcą obecnie oraz nowe zawody, w których zamierzają uruchomić kształcenie od 1 września 2015. Mapa ta jest adresowana przede wszystkim do gimnazjalistów i ich rodziców, jednak wartością dodaną mapy jest możliwość zamieszczenia na niej informacji o pracodawcach, którzy przyjmą uczniów szkół zawodowych na kształcenie praktyczne (np. pracodawcy ze specjalnych stref ekonomicznych zaoferowali uczniom szkół zawodowych ok. 5 000 miejsc realizacji kształcenia praktycznego).

Ponadto, biorąc pod uwagę możliwość poprawy warunków edukacji zawodowej w polskich szkołach w kolejnych latach, MEN przygotowało założenia i rekomendacje dotyczące wykorzystania środków europejskich na lata 2014-2020. Wyzwaniem na kolejne lata jest dalsze wspieranie procesu kształcenia praktycznego w rzeczywistych warunkach pracy, w szczególności w odniesieniu do uczniów technikum, dlatego też na ten cel zostaną przeznaczone odpowiednie środki w regionach w ramach nowej perspektywy finansowej na lata 2014-2020. Współpraca szkół zawodowych z ich otoczeniem społeczno-gospodarczym, a zwłaszcza z pracodawcami jest obok doposażenia szkół w nowoczesny sprzęt najważniejszym priorytetem dla wspierania kształcenia zawodowego ze środków europejskich w okresie kolejnych siedmiu lat. Priorytety te, określone przez Ministerstwo Edukacji Narodowej, zostały uwzględnione w *Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie realizacji przedsięwzięć finansowanych z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020*.

Na wsparcie kształcenia zawodowego i współpracy z pracodawcami ze środków europejskich na poziomie centralnym (w Programie Operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój) zaplanowano ok. 120 mln euro, podczas gdy w regionach (w Regionalnych Programach Operacyjnych), tj. jak najbliżej potrzeb szkół zawodowych, na ten cel będzie do dyspozycji 930 mln euro.

W celu zwiększenia udziału pracodawców w kreowaniu nowej polityki, Ministerstwo Edukacji Narodowej w ramach nowej perspektywy finansowej jeszcze w bieżącym roku planuje utworzyć na poziomie centralnym zespoły partnerów społecznych reprezentatywnych dla zawodów szkolnictwa zawodowego, które m.in. zidentyfikują potrzeby kwalifikacyjno-zawodowe na

rynku pracy w poszczególnych branżach/zawodach szkolnictwa zawodowego, dokonają przeglądu klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego i podstaw programowych kształcenia w zawodach, co pozwoli to na lepsze dostosowanie oferty szkolnictwa zawodowego do potrzeb rynku pracy. Jednym z zadań utworzonych zespołów będzie również wypracowanie propozycji rozwiązań legislacyjnych mających na celu zachęcenie pracodawców do podejmowania współpracy ze szkołami kształcącymi w zawodach.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ
Tadeusz Sławecki
Sekretarz Stanu

